

Asia: VN/19124/2025

Edunvalvontalainsäädännön ajantasaistamisen jatkohanke; työryhmän mietintö

Sosiaali- ja terveydenhuollon asioiden hoitamiseen liittyvän edunvalvojan ja edunvalvontavaltuutetun tehtävän tallentaminen holhousasioiden rekisteriin

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

Käräjäoikeuksissa on ajoittain vireillä asioita, joissa asianosaisen edunvalvonnan ja/tai voimassa olevan edunvalvontavaltuutuksen laajuutta ja sisältöä tulee selvittää rekisterimerkintää laajemmin. Rekisterimerkintöjen laajentuminen henkilöä koskeviin asioihin arviomuistiossa mainituin tavoin osaltaan selkeyttää edunvalvonnan/edunvalvontavaltuutuksen laajuuden selvittämistä.

Edunvalvontavaltuutetun esteellisyysperusteiden väljentäminen

Lausuntonne ehdotetusta säännöksestä?

Arviomuistiossa esteellisyysäännöstä (edunvalvontavaltuutuksesta annetun lain 17 §) koskevissa perusteluissa (kohta 7.2) on todettu, että mahdollisuus poiketa valtakirjan määräyksillä tiettyjen sukulaisuussuhteiden mukaan määräytyvistä esteellisyysperusteista koskee vain valtuutetun tekemiä oikeustoimia. Edelleen arviomuistiossa on todettu, että valtuutetun oikeus edustaa valtuuttajaa esimerkiksi hallintoasiassa ja oikeudenkäynnissä määräytyy siten sukulaisuussuhteen osalta pykälän 1 momentissa säädettyjen perusteiden mukaisesti.

Edellä arviomuistiossa mainitun perusteella on pääteltävissä, ettei valtuutettu voisi edunvalvontavaltakirjassa poiketa sukulaisuussuhteiden mukaan määräytyvistä esteellisyysperusteista valtuutettua mahdollisesti koskevien oikeudenkäyntien osalta, vaan esteellisyysarviointi tapahtuisi edelleen oikeudenkäyntien osalta ensisijaisesti pykälän 1 momentin perusteella.

Edellä mainittu huomioiden esteellisyysäännösten uudistamisella ei olisi suoranaista vaikutusta käräjäoikeuksissa käsiteltäviin asioihin, eikä mainitulla uudistuksella olisi myöskään vaikutusta asianosaisten edustamiseen liittyvään esteellisyysarviointiin oikeudenkäynneissä.

Pääasialliset vaikutukset (mietinnön luku 4.2)

Onko teillä täydennettävää ehdotuksen vaikutusarviointeihin, esim. oman organisaationne kannalta?

Helsingin käräjäoikeudella ei ole täydennettävää arviomuistion jaksossa 4.2.1.4 mainittuihin vaikutuksiin.

Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset (mietinnön luku 5.1)

Näkemyksenne luvussa 5.1 esitetystä, erityisesti työryhmän pohtimista malleista siihen, miten laillisen edustajan tiedonsaantioikeutta voitaisiin harkita laajennettavaksi sosiaali- ja terveysministeriön alaan kuuluvassa lainsäädännössä (luku 5.1.3)?

Ei lausuttavaa.

Muuta

Onko teillä muuta lausuttavaa työryhmän ehdotukseen liittyen, esimerkiksi jaksoon 2.3 (eräät perinnöstä luopumista koskevat tilanteet)?

Ei lausuttavaa.

Pakkala Sirpa
Helsingin käräjäoikeus

Jokela Henna
Helsingin käräjäoikeus - Lausunnon valmistellut käräjätuomari Noora
Nykänen